

Här kommer några synpunkter på den nationella biblioteksstrategin.

Mitt namn är Elin Skugge och jag är skolbibliotekarie i Karlshamns kommun där det i dagsläget endast finns fackutbildade skolbibliotekarier på högstadieskolorna och gymnasieskolan. Det saknas helt och hållet skolbiblioteksbemanning och skolbibliotek i kommunens F-6 skolor.

Jag har jobbat inom folk-, skol och regionsbibliotek.

I mina synpunkter till nationella biblioteksstrategin utgår jag främst från ett skolbiblioteksperspektiv.

Allmänna tankar om nationella biblioteksstrategin:

En allmän tanke kring biblioteksstrategin är att den inte känns så framåtsyftande utan mer beskriver problem och utvecklingsområden som finns i dagsläget i biblioteksvärlden. Problem som vi jobbar med idag. Men vad behövs och hur kan de olika bibliotekstyperna se ut om 15-20 år?

Vart vill vi nå med biblioteken i Sverige och hur får vi fler användare att hitta och ta del av de olika bibliotekens funktioner?

Synpunkter på rubrik utbildning

I inledningen av kapitlet utbildning står det att utbildningsbibliotek följer en röd tråd/ kedja av formell utbildning som startar redan i förskola och fortsätter genom grundskola till gymnasiet och vidare till högskolestudier.

Ett av problemen är att 45 % av landets grundskolelever saknar tillgång till skolbibliotek med minst halvtidsbemanning i landets skolor. Här behöver det göras insatser för att kedjan ska fungera hela vägen. Det är skolornas ansvar att ha skolbibliotek men många behöver stöd, inte bara rektorer utan även högre upp på förvaltningsnivå. Hur de ska ge stöd till rektorer och skolor för att utjämna klyftan och bygga upp och skapa skolbibliotek som en pedagogisk resurs.

Många rektorer vet att de ska ha skolbibliotek men inte hur de ska bygga upp och finansiera dem. De behöver stöd hur de ska prioritera och kunskap om skolbibliotekariens kompetens. För skolbibliotek är kompetensen, inte det fysiska beståndet och rummet. Utan en person med kompetens och funktion som pedagogisk resurs för att elever ska använda och ta del av medier och lära sig strategier i den digitala världen.. Strategin behöver lägga mer fokus på bemannade skolbibliotek istället för medierna.

Strategin ger förslag om att skolverket bör ha en central rådgivning och stöd för skolledare och pedagoger i biblioteksfrågor. Ett bra förslag för att skapa samsyn i skolan kring skolbibliotek och dess funktion och kompetens.

Men även skolbibliotekspersonal behöver en stödfunktion utifrån sin profession.

Folkbibliotek kan få stöd och utbildning via regionsbibliotek. Ett förslag kan vara att regionsbibliotek byggs ut/ utökar sin målgrupp och även verka mot skolbibliotekarier, som i nuläget inte har samma verksamhet att luta sig mot för att få stöd, söka bidrag och ta del av omvärldsbevakning. Skolbibliotekarier får själva hitta och bygga nätverk. Vilket kan vara svårt då hälften av landets elever och skolor saknar skolbibliotekarier. Svårt då det kanske inte finns så många skolbibliotekarier i sin egen kommun/ regionen. Nätverk tar dessutom tid att bygga upp.

Då kan det vara bra med en stödfunktion likt regionsbibliotek för att få handledning/utveckling och fortbildning. Men även en plats att söka bidrag för egen fortbildning. Då det redan finns regionsbibliotek kan förslaget vara att utöka deras uppdrag och målgrupp. Något som skapar samsyn kring skolbibliotek och bryggan mellan folk- och skolbibliotek.

Det finns även behov av att stärka skolbibliotekariens profession, likt läslyft och lärarlyft. Att skolbibliotekarier kan få gå tex ett skolbibliotekarielyft för sin egen fortbildning och kunskap om samhällets utveckling kring MIK. Utbildning är en färskvara och skolbibliotekarier som pedagogisk funktion behöver få stöd och vidareutbildning för att utföra sitt uppdrag. Tex via skolverket som verkar mot skolor och elevers måluppfyllelse. För att vidga sin kompetens och föra samman den med skolans ledning och pedagoger.

Ska vi ha en befolkning som har kunskap om och nyttjar bibliotek behöver de tränas. Skolbibliotek är en grund som skapar framtida biblioteksanvändare och slipar ner tröskeln för att de senare ska nyttja andra biblioteksfunktioner i vuxenlivet tex vid högskoleutbildning, arbetsliv och privatlivet.

Bra att strategin lyfter frågan om integrerade folk- och skolbibliotek och lägger tyngd på att de olika uppdragen för folkbibliotek respektive skolbibliotek ska upprätthållas.

Viktigt att lyfta att även skolbibliotek behöver stöd i förhandling kring inköp/upphandling av e-böcker och databaser. Då skolbibliotek idag är en liten grupp och kan ha svårt med förhandlingar.

Det var några tankar som jag samlat på mig via omvärldsbevakning och diskussioner med kollegor i biblioteksvärlden.

Vänliga hälsningar

Elin Skugge
Skolbibliotekarie
Stenbackaskolan